

Νέο πακέτο με το μνημόνιο 3

Πρόσθετα μέτρα που αντιστοιχούν στο 2,5% του ΑΕΠ ή 6 δισ. ευρώ το 2011 για να κλείσει η μαύρη τρύπα του 2010 και επιπλέον 5% ή 12 δισ. ευρώ για την τριετία 2012-2014 προβλέπει το επικαιροποιημένο μνημόνιο. Στο μνημόνιο, που αποτελεί ήδη νόμο του κράτους και εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο, η κυβέρνηση δεσμεύεται για νέα εισηπρακτικά μέτρα, μεταξύ των οποίων, η επιβολή «πράσινου» φόρου στις επιχειρήσεις, φόροι σε ακίνητα (τέλος αυθαιρέτων, διαδοχικές αυξήσεις αντικειμενικών αξιών) και στα αναψυκτικά αλλά και νέα αύξηση του ΦΠΑ το 2012. Υπόσχεται ευρύτατη ασφαλιστική μεταρρύθμιση στα επικουρικά ταμεία, χωρίς να αποκλείονται αλλαγές στις βασικές συντάξεις, κατάργηση ελλειμματικών ΔΕΚΟ, νέο μισθολόγιο, αύξηση των τιμών των εισιτηρίων τουλάχιστον στα 1,3 ευρώ και της εξέτασης στα νοσοκομεία στα 5 ευρώ από 3 σήμερα.

Στις τράπεζες προωθείται πώληση του Ταχυδρομικού Ταμιευτηρίου και της συμμετοχής του Δημοσίου στην Τράπεζα Αττικής, ενώ αλλάζει το καθεστώς των τραπεζοϋπαλλήλων. Το μνημόνιο ορίζει ότι όλοι οι εργαζόμενοι σε τράπεζες, δημόσιες και ιδιωτικές, θα έχουν τα ίδια δικαιώματα με τους υπόλοιπους εργαζόμενους στον ιδιωτικό τομέα. Οι συνταξιούχοι της Τράπεζας της Ελλάδος θα εναρμονίσουν τα δικαιώματά τους με αυτά του ΙΚΑ.

ΤΑ ΜΕΤΡΑ ΠΟΥ ΕΡΧΟΝΤΑΙ

● Τα εισιτήρια των μέσων μεταφοράς θα αυξηθούν κατά 30%.

● Οι συμβάσεις περιορισμένου χρόνου στο Δημόσιο θα περιοριστούν περαιτέρω «κατά τουλάχιστον 15%».

● Το οικογενειακό επίδομα και αυτό της θέρμανσης θα δοθούν «μόνο σε όσους έχουν πραγματικά ανάγκη».

● Πιο επιθετική διαχείριση της δημόσιας περιουσίας «με πώληση κάποιων περιουσιακών στοιχείων».

● Μέσα στο δεύτερο τρίμηνο του 2011 θα πρέπει να έχουν ολοκληρωθεί το σχέδιο εξυγίανσης των ΔΕΚΟ και το κλείσιμο κρατικών φορέων.

● Η μεταρρύθμιση στη δημόσια διοίκηση θα ενταχθεί στον προϋπολογισμό του 2012, όπως και οι μειωμένες εξοπλιστι-

κές δαπάνες.

● Τον νέο μισθολόγιο που θα συμπεριλαμβάνει και τη σύμπτυξη των απολαβών θα αρχίσει να εφαρμόζεται από τα μέσα του 2011.

● Η φορολογική μεταρρύθμιση θα εφαρμοστεί ως το τέλος του επόμενου έτους.

● Νέες παρεμβάσεις στο συνταξιοδοτικό πρόγραμμα με περαιτέρω περικοπές στις δαπάνες που θα ολοκληρωθούν ως

το τέλος του 2011. Επί-

σης, οι αλλαγές

στα επικουρικά

ταμεία και στα τα-

μεία πρόνοιας θα

αποφασιστούν σε ξε-

χωριστή βάση από

το κύριο συνταξιο-

δοτικό σύστημα και

οι αλλαγές θα ολοκλη-

ρωθούν ως το τέλος του Ιουνίου

του 2011.

■ Την Τρίτη ο κ. Παπανδρέου τους προσκαλεί στο Μαξίμου σε μια προσπάθεια συνενόησης

Συναντήσεις με τους αρχηγούς, με διαδικασία... κατεπειγόντος

Τη στιγμή που η κυβέρνηση προχωρεί σε ανοιχτή ρήξη με κοινωνικές ομάδες και ανοίγει πολλαπλά μέτωπα στο οικονομικό και εργασιακό πεδίο, ο Πρωθυπουργός αποφάσισε να κάνει και ένα βήμα στην κατεύθυνση της «εθνικής συνενόησης». Την ερχόμενη Τρίτη, ημέρα κατά την οποία η Βουλή θα κληθεί να ψηφίσει «κατεπειγόντως» το πολυνομοσχέδιο-«φωτιά» με τις ρυθμίσεις για τις περικοπές στις ΔΕΚΟ και τις ανατροπές στις εργασιακές σχέσεις, ο κ. Γ. Παπανδρέου προσκαλεί στο Μέγαρο Μαξίμου τον πρόεδρο της ΝΔ κ. Αντ. Σαμαρά και τους υπόλοιπους πολιτικούς αρχηγούς. Μία ημέρα αργότερα έχει προκηρυχθεί η γενική απεργία της ΓΣΕΕ.

Η απόφαση του Πρωθυπουργού να προχωρήσει τελικώς στις συναντήσεις με τους πολιτικούς αρχηγούς ανακοινώθηκε από τον ίδιο την προηγούμενη Παρασκευή από το βήμα της Βουλής, ενώ τις αμέσως προηγούμενες ημέρες συνεργάτες του στο Μέγαρο Μαξίμου έλεγαν ότι το ενδεχόμενο συνάντησης ήταν μάλλον απομακρυσμένο. Πάντως απόφαση της κυβέρνησης είναι να ενεργοποιηθεί και μια παράλληλη διαδικασία συναντήσεων και ενημέρωσης των τομεαρχών της αντιπολίτευσης από τους αρμόδιους υπουργούς, που καλούνται να φέρουν σε πέ-

Την ερχόμενη Τρίτη τελικώς θα γίνουν οι συναντήσεις του κ. Παπανδρέου με τον κ. Σαμαρά και τους άλλους πολιτικούς αρχηγούς

ρας το βαρύ έργο των αλλαγών.

Η απόφαση ελήφθη από τον ίδιο τον κ. Παπανδρέου, παρά το γεγονός ότι η προετοιμασία των συζητήσεων εξακολουθεί να μην είναι επαρκής. Παρά ταύτα, το πεδίο στο οποίο ο Πρωθυπουργός θα επιδιώξει να φέρει τη συζήτηση δεν απαιτεί ιδιαίτερη προετοιμασία, όπως σημειώνουν κυβερνητικές πηγές. Σύμφωνα με αυτές, το ζήτημα θα είναι η κρισιμότητα της κατάστασης και η προσπάθεια διατήρησης ενός πολιτικού κλίματος στοιχειώδους πολιτικής συνεννόησης. Ο Πρωθυπουργός θα συνδυάσει την αναγκαιότητα για τις επερχόμενες διαρθρωτικές αλλα-

γές, κυρίως στον δημόσιο τομέα, με την ισορροπία τρόμου που επικρατεί στην Ευρώπη, εν όψει της συνόδου κορυφής της ερχόμενης εβδομάδας και των αποφάσεων για τον μόνιμο μηχανισμό στήριξης. Δεν είναι άλλωστε τυχαίο ότι από το ίδιο βήμα που ανακοίνωσε την απόφασή του για τις συναντήσεις με τους αρχηγούς ο Πρωθυπουργός δήλωσε την Παρασκευή και την απόφασή του να θέσει τις αποφάσεις της συνόδου σε δημοψήφισμα, σε περίπτωση που κριθεί ότι θίγουν τα συμφέροντα της χώρας.

Από πλευράς ΝΔ, τα μηνύματα που μεταδίδονται κινούνται στο αναμενόμενο μήκος κύματος. Με βάση αυτά, δεν τί-

θεται ζήτημα συναίνεσης της αξιωματικής αντιπολίτευσης στην πολιτική της κυβέρνησης, από τη στιγμή που, όπως λένε, δεν καταβάλλεται καν προσπάθεια επαναδιαπραγμάτευσης των όρων του μνημονίου ή έστω αντίστασης στις απαιτήσεις της τρόικας. Παρά ταύτα η αξιωματική αντιπολίτευση, όπως και ο ΛΑΟΣ και η ΔΗΣΥ της κυρίας Ντόρας Μπακογιάννη εμφανίζονται διατεθειμένοι να ψηφίσουν κάποιες από τις αλλαγές που και εκείνοι θεωρούν αναγκαίες, σε αντίθεση με την Αριστερά που κλιμακώνει την αντιμνημονιακή ρητορική και δράση της.

ΑΓΓ. ΚΩΒΑΙΟΣ

ΑΠΟΨΗ

Η κατεδάφιση των εργασιακών θεσμών

Του Α. ΛΙΑΚΟΥ

Η πολιτική του ΑΝΤ συνιστά μια κοινωνική μηχανική (social engineering) για την Ελλάδα, με βάση μια φιλοσοφία. Ας σκεφτούμε την υπόθεση της αλλαγής των εργασιακών σχέσεων μέσα από μια ιστορική οπτική. Ας δούμε την εποχή που σχηματίζονταν οι σύγχρονες βιομηχανικές κοινωνίες: δεν υπήρχε τότε θέση για τους πληθυσμούς που γίνονταν εργάτες στην πόλη. Δεν είχαν δικαιώματα, ούτε υπόσταση. Αντιμετωπίζονταν ως «επικίνδυνες τάξεις», με ένα πλέγμα απέχθειας, φόβου, καταστολής και ελεημοσύνης. Η έννοια του «κοινωνικού» αναδύθηκε στον δημόσιο χώρο μέσα από την ανάγκη να βρει η κοινωνία κάποιο τρόπο για να βολέψει αυτές τις καινούργιες μάζες. Άλλες χώρες προηγήθηκαν, άλλες καθυστέρησαν, πάντως ο τρόπος απάντησης στο πρόβλημα έδωσε μορφή στο πολιτικό της σύστημα και στους ανταγωνισμούς του 20ού αιώνα.

Η μεγάλη αλλαγή του 20ού αιώνα σε Ευρώπη και Αμερική ήταν η ενσωμάτωση αυτών των νέων πληθυσμών στην οργανωμένη πολιτικά κοινωνία, στην πολιτεία. Το «κοινωνικό» αναδύθηκε στον πολιτικό χώρο, απέκτησε τη μορφή της κοινωνικής πολιτικής που διευθετούσε σχέσεις ανάμεσα σε ισότιμα πολιτικά υποκείμενα. Οι άγριοι ανταγωνισμοί, οι καταστροφές μηχανών, οι εξεγέρσεις και οι απεργίες πολιτικοποιήθηκαν και θεσμοποιήθηκαν. Οι εργασιακές σχέσεις υποβλήθηκαν σε κανονισμούς. Ζητήματα όπως η βρεφική ηλικία, η αρρώστια, τα γηρατειά, έγιναν πρώτη φορά αντικείμενα δημοσίου ενδιαφέροντος. Οι μεγάλοι ευρωπαϊκοί πόλεμοι και ο φόβος επαναστάσεων έπαιξαν ρόλο καταλύτη στη δημιουργία του κράτους πρόνοιας και της ενσωμάτωσης των εργατικών στρωμάτων στις αστικές δημοκρατίες της Δυτικής Ευρώπης. Αυτές άλλωστε οι ενσωματωτικές διαδικασίες δημιούργησαν τις σύγχρονες ευρωπαϊκές κοινωνίες, τον ευρωπαϊκό τύπο πολιτείας. Καρδιά του κοινωνικού συμβολαίου ήταν οι συλλογικές συμβάσεις εργασίας. Η οικονομική δύναμη αντισταθμιζόταν από τη δύναμη της συλλογικότητας, δηλαδή από την πολιτική δύναμη.

Τι παρατηρούμε τώρα, με πρωτοπορία την Ελλάδα; Την αντίστροφη διαδικασία. Την απορροή πληθυσμιακών ομάδων από την πολιτικά οργανωμένη κοινωνία, την απίσχναση του «κοινωνικού» ως έννοιας και πολιτικής. Απίσχναση σταδιακή. Πρώτα η αδυναμία ενσωμάτωσης των μεταναστών. Ύστερα των νέων που μπήκαν στην αγορά εργασίας με έωλα ασφαλιστικά δικαιώματα, με ρυθμίσεις διαφορετικές από τις προηγούμενες γενιές. Συνολικά η αγορά εργασίας άρχισε να γλιστρά έξω από την έννοια της πολιτείας, παράγοντας εργαζομένους που δεν ήταν πολίτες. Τώρα, με τα καινούργια μέτρα, και επίσημα στην Ελλάδα, σπρώχνεται στον χώρο της χωρίς θεσμούς εργασιακής αγοράς η πλειοψηφία του πληθυσμού.

Αυτά είναι τεκτονικές μεταβολές. Η οικονομική κρίση ήλθε και κάποτε θα παρέλθει. Οι αλλαγές αυτές θα μείνουν γιατί εκφράζουν μια νέα αντίληψη κοινωνικής συμβίωσης. Η καταστροφή θεσμών που χρειάστηκε σχεδόν ενάμιση αιώνας θυσιών και προσπαθειών για να δημιουργηθούν είναι μέγα ζήτημα. Η διαδικασία της απορροής του κοινωνικού από το πολιτικό είναι κεντρικό ζήτημα για τις ευρωπαϊκές κοινωνίες. Πρόκειται για την απίσχναση του πολιτικού και για τη διαρροή του κοινωνικού έξω από τη σφαίρα της πολιτικής διαμεσολάβησης. Αλλά το κοινωνικό που δεν διαμεσολαβείται από το πολιτικό προοιωνίζεται σκοτεινές εξελίξεις.

Ο κ. Αντώνης Λιάκος είναι καθηγητής Ιστορίας στο Πανεπιστήμιο Αθηνών.